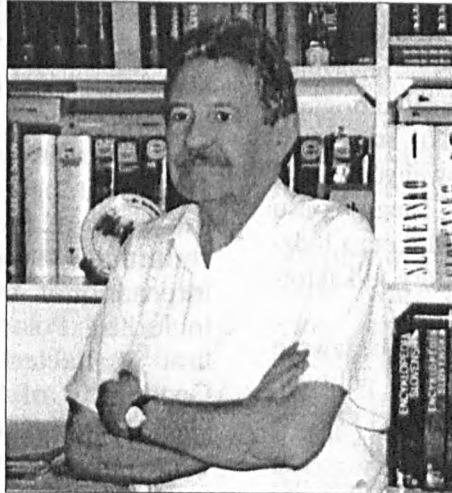

**PETER MARIOT
(1940–2004)**

8 stycznia 2004 r. zmarł w Bratysławie RN Dr. Peter Mariot, CSc., geograf zajmujący się przez całe swoje zawodowe życie geografią społeczną, a przez ostatnie dwadzieścia kilka lat również geografiami turystyki. Po ukończeniu studiów geograficznych podjął pracę jako pracownik naukowy w Instytucie Geografii Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie, gdzie pracował do końca życia (1962–2004), czyli ponad 40 lat.

Znaczna część dorobku naukowego dr. Petera Mariota związana jest z geografiami turystyki, której był współtwórcą na terenie Słowacji i jednym z głównych przedstawicieli tej subdyscypliny w dawnej Czechosłowacji. W 1983 r. ukazała się najważniejsza jego praca, zatytułowana *Geografia cestovného ruchu*, dająca podstawy metodologiczne tej młodej wówczas w Słowacji subdyscypliny nauk geograficznych (recenzja tej pracy, autorstwa A. Matczaka, ukazała się w „Turyzmie”, 1988, z. 4, s. 149–152). Peter Mariot był również autorem serii map dotyczących turystyki zamieszczonych w Atlasie Słowacji oraz licznych artykułów naukowych poświęconych geografii turystyki, które drukowane były głównie w wydawnictwach zagranicznych. Trzy z tych prac,

Dr Peter Mariot died on 8th January 2004 in Bratislava. He had devoted all his working life to social geography and the last twenty years also to the geography of tourism. After he completed his degree in Geography he worked as a researcher at the Geography Institute at the Slovakian Academy of Sciences in Bratislava until the end of his life (1962–2004), that is for over 40 years.

A considerable part of Dr Mariot's academic output is related to the geography of tourism. He was one of its pioneers in Slovakia and one of its main representatives in the former Czechoslovakia. In 1983 his most renowned work, entitled *Geografia cestovneho ruchu*, was published providing the methodological basis of this geographical sub-discipline, then still new in Slovakia (a review of this work by Matczak appeared in *Turyzm* issue 4, 1988, pp. 149–152). Peter Mariot was also the author of a series of maps on the theme of tourism included in the Atlas of Slovakia, as well as numerous academic articles printed

bardzo wysoko oceniane w kręgach geografów polskich drukowane były w „Turyzmie”. Były to kolejno: *Warunki rozwoju rekreacji w strefie podmiejskiej Bratysławy* („Turyzm”, 1992, t. 2, z. 2, s. 5–23), *Geograficzny model struktury przestrzennej Tatr Wysokich* („Turyzm”, 1995, t. 5, z. 2, s. 105–116) i *Model regionalnej turystyki Słowacji* („Turyzm”, 1999, t. 9, z. 1, s. 75–90).

Doktor Peter Mariot uczestniczył także bardzo aktywnie w pracach najpierw Grupy Roboczej Geografii Turystyki, powołanej przez Międzynarodową Unię Geograficzną w 1972 r., a następnie Komisji Geografii Turyzmu i Wypoczynku MUG, która działała w latach 1976–1992, angażując się zwłaszcza w pracach Podkomisji Kartografii Turystycznej i uczestnicząc w kilku międzynarodowych konferencjach organizowanych przez Komisję, w tym również w Polsce. Z tego okresu pochodzą też pierwsze kontakty dr. Mariota z łódzkim ośrodkiem geografii turystyki, który kilkakrotnie wizytował.

W ostatnim okresie zainteresowania badawcze Petera Mariota skupiały się na geografii politycznej, a zwłaszcza na analizie przestrzennej czynników kształtujących politykę Słowacji.

Peter Mariot znany był nie tylko ze *stricte* naukowo-badawczej działalności, ale również jako jeden z nielicznych w skali międzynarodowej popularyzator wiedzy geograficznej. Popularyzacja ta była ściśle związana z jego pasją podróżniczą, bowiem w czasie dalekich egzotycznych wypraw zbierał materiały, które służyły następnie do przygotowania i publikowania licznych książek i artykułów popularno-naukowych drukowanych w czasopiśmie. W 1971 r., wspólnie z dr. Franciszkiem Kelem, założył sekcję zajmującą się organizacją wypraw i ekspedycji naukowych. W tym samym roku zorganizowano pierwszą słowacką ekspedycję naukową na Korsykę, w 1975 r. wyprawę „Nil–Nubia”, której celem było dotarcie do źródeł Nilu Błękitnego i Białego. W następnych latach penetrowano Brazylię, Ekwador, wyspy Galapagos. W czasie pobytu w Ekwadorze organizowano wejścia na kilka znaczących szczytów w Andach, m.in. Pichincha, Cotopaxi, Chimborazo. Zwieńczeniem wypraw współorganizowanych przez Petera Mariota była ekspedycja „Himalaje–Sagarmatha” w 1984 r., w ramach której dotarł on na wysokość 5300 m n. p. m. w paśmie Mount Everestu. Mówił z dumą o tym wyczynie przyjaciółom, prezentując dokumentację fotograficzną.

Efektom tych wypraw było kilka książek przygotowanych zespołowo, w których udział autorski

mainly by foreign publishers. Three of these works, highly regarded by Polish geographers, were printed in *Turyzm: Conditions for the development of recreation in the urban fringe zone of Bratislava* (*Turyzm*, vol. 2, 1995, pp. 5–23), *A Geographical Model of the Spatial Structure of the High Tatras* (*Turyzm*, vol. 5, issue 2, 1995, pp. 105–116) and *A Model of Regional Tourism in Slovakia* (*Turyzm*, vol. 9, issue 1, 1999, pp. 75–90).

Dr Peter Mariot actively participated in the work of the 'Geography of Tourism Working Group', established by the *International Geographical Union* in 1972, and then on the 'Geography of Tourism and Recreation Committee' at the *IGU*, from 1976 to 1992. He became particularly involved in the work of the 'Tourist Cartography Subcommittee' and participated in several international conferences organised by it, including Poland. At that time Dr Mariot first contacted Łódź Department of the Geography of Tourism, and subsequently visited several times.

In the last period of his life Peter Mariot focused on political geography, and especially on the spatial analysis of the factors affecting politics in Slovakia.

Peter Mariot was known not only as an academic but also as one of the few international popularisers of geography, closely connected with his passion for travelling. During his exotic journeys he collected materials later used for preparing and publishing numerous books and articles. In 1971, together with Dr Franciszek Kele he set up an organisation for scientific expeditions. In the same year the first Slovakian scientific expedition was organised to Corsica, and in 1975 the 'Nile–Nubia' expedition whose aim was to reach the sources of the Blue and White Niles. In the following years Brazil, Ecuador and the Galapagos Islands were explored, and in Ecuador climbs to some important Andean peaks, like Pichincha, Cotopaxi or Chimborazo, were organised. The last expedition co-organised by Peter Mariot was the 'Himalayas–Sagarmatha' expedition in 1984, when he reached 5300 m above sea level in the Mount Everest range. He spoke of this achievement with great pride, presenting photographic documentation.

Petera Mariota był zawsze bardzo znaczący. Dwie z tych prac zostały przetłumaczone na język polski i wydane w Polsce przez znaną oficynę wydawniczą Ossolineum. Pierwsza, autorstwa Franciszka Kele i Petera Mariota – *Krajobraz. Człowiek. Środowisko* (1986), druga, to praca zbiorowa pod red. Jana Drdosa, której autorami są: Jan Drdos, Franciszek Kele, Peter Mariot, Rudolf Midriak, Franciszek Zatkalik, nosi tytuł *Park Narodowy Sagarmatha. Szerpowie i ich ojczyzna pod Mount Everestem* (1990). Jest ona rezultatem wspomnianej wcześniej wyprawy z 1984 r.

Łączny dorobek naukowy i popularno-naukowy Petera Mariota obejmuje około 150 prac, wśród których jest 20 książek.

Za działalność popularyzującą wiedzę geograficzną dr Peter Mariot był trzykrotnie nagradzany przez Słowacką Akademię Nauk.

Obok prowadzenia działalności naukowej i popularyzatorskiej Peter Mariot był bardzo aktywnie zaangażowany w prace organizacyjne. W latach 1978–1991 był kierownikiem Zakładu Geografii Ekonomicznej w Instytucie Słowackiej Akademii Nauk. Przez 25 lat był kierownikiem zespołów badawczych realizujących liczne granty naukowe. Był z wyboru reprezentantem słowackich geografów w Słowackiej Akademii Nauk, a także bardzo aktywnym członkiem władz Słowackiego Towarzystwa Geograficznego, w ramach którego organizował liczne zjazdy i konferencje.

Będąc pracownikiem naukowym w Instytucie Słowackiej Akademii Nauk nie stronił również od działalności dydaktycznej. Był promotorem licznych prac dyplomowych i konsultantem studentów geografii. Pod jego kierunkiem kształciło się wielu aspirantów, którzy dziś pracują w instytucjach naukowych i w szkołach wyższych w Czechach i Słowacji. Był członkiem komisji do oceny prac dyplomowych, doktorskich i habilitacyjnych.

Doktora Petera Mariota wspominać będę jako niezwykle dynamicznego, ale subtelnego człowieka, w którym podziwiałem pasję działania i emanujący optymizm. Jednocześnie był On człowiekiem skromnym, powszechnie lubianym i szanowanym. Nie zapomnę Jego gościnności, z jaką podejmował mnie kilkakrotnie w Bratysławie starając się, abym zrozumiał to miasto, jego problemy i procesy dokonujące się wokół.

Straciliśmy znakomitego Kolegę, geografa, a nade wszystko przyjaciela i dobrego człowieka.

The expeditions resulted in some collaborative books where Peter Mariot's participation was always considerable. Two of these were translated into Polish and published by a renowned publisher – 'Ossolineum'. The first, by Franciszek Kele and Peter Mariot, was called *Krajobraz. Człowiek. Środowisko* (Landscape, Man, Environment) (1986), and the other by Jan Drdos, Franciszek Kele, Peter Mariot, Rudolf Midriak and Franciszek Zatkalik was entitled *Park Narodowy Sagarmatha. Szerpowie i ich ojczyzna pod Mount Everestem* (Sagarmatha National Park – the Sherpa homeland at the foot of Mount Everest) (1990) based on the 1984 expedition mentioned above.

Peter Mariot's overall academic and popular output includes about 150 publications, with 20 books, and he was given three awards by the Slovakian Academy of Sciences for popularising geography.

He was involved in organisational work. From 1978–2001 he was the manager of the Economic Geography Department at the Slovakian Academy of Sciences and for 25 years led many grant-aided research teams. He was elected by Slovakian geographers as their representative at the Slovakian Academy of Sciences, as well as being a very active member of the Slovakian Geographical Society, organising numerous conferences.

As a researcher at the Slovakian Science Academy Institute he was also involved in teaching. He supervised many MA theses and ran consultations for geography students and was a member of committees evaluating MA and PhD theses. He taught many students who today work in academic institutions and universities in the Czech Republic and Slovakia.

I will remember Dr Peter Mariot as an exceptionally dynamic but subtle man. I admired his passion and optimism yet at the same time he was modest, and liked and respected by everybody. I will never forget his hospitality when I visited Bratislava when he enabled me to understand the city and its problems and processes.

We have lost a distinguished colleague, a geographer, and above all a friend and

Peter Mariot zmarł 8 stycznia 2004 r. w wieku 63 lat po ciężkiej chorobie. Zwłoki Jego zostały skremowane 16 stycznia 2004 r. i złożone w rodzinnym grobie w sekcji V/7 na cmentarzu w Bratisławie.

Wspomnienie napisał Stanisław Liszewski, wykorzystując materiały nadesłane przez geografów słowackich i przetłumaczone przez Roberta Wilusia.

good man. Peter Mariot died on 8th January at the age of 63, after a serious illness. His body was cremated on 16th January 2004 and placed in the family tomb, in the V/7 sector of the cemetery in Bratislava.

The obituary was written by Stanisław Liszewski, using material sent by Slovakian geographers and translated by Robert Wiluś.

**ZLATKO PEPEONIK
(1934–2004)**

20 stycznia 2004 r. zmarł w Zagrzebiu Zlatko Pepeonik, wybitny geograf chorwacki, specjalizujący się w zakresie geografii turystyki i demografii, profesor zwyczajny Uniwersytetu w Zagrzebiu, wielki przyjaciel i partner w badaniach polskich geografów.

Profesor Pepeonik całą swoją karierę naukową związał z Katedrą Geografii Uniwersytetu w Zagrzebiu. W 1960 r. podjął pracę asystenta, w roku 1973 uzyskał stopień doktora za pracę pt. *Jugosłowiańska emigracja ekonomiczna do Szwecji* i w tym samym roku został adiunktem, w roku 1982 – docentem, a w 1988 r. profesorem zwyczajnym.

Charakterystyczną cechą działalności badawczej i dydaktycznej Profesora Pepeonika były prace terenowe. Zajęcia w terenie, wycieczki i podróże owocowały artykułami naukowymi i niezwykle atrakcyjnymi, barwnie ilustrowanymi, wykładami dla studentów. Prowadził wykłady na wielu uniwersytetach amerykańskich i niemieckich. Na Jego dorobek naukowy składają się dwie książki, sześćdziesiąt artykułów naukowych i kilkadziesiąt opracowań eksperckich, przede wszystkim z zakresu geografii turystyki. Wziął czynny udział w 23 międzynarodowych konferencjach naukowych uzyskując pozycje międzynarodowego eksperta w zakresie turystyki. Był głównym referentem i liderem dyskusji na międzynarodowych seminariach dotyczących uwarunkowań rozwoju turystyki zagranicznej w Europie Środkowej i Wschodniej organizowanych przez Uniwersytet Wrocławski.

Zlatko Pepeonik died in Zagreb on 20th January 2004. He was a distinguished Croatian geographer, specialising in the geography of tourism and demography, a professor at the University of Zagreb, a true friend and partner of Polish geographers.

Prof. Pepeonik's whole academic career was connected with the Geography Department at the University of Zagreb. In 1960 he started work as an assistant and in 1973 he received a PhD for his work entitled 'Yugoslavian economic emigration to Sweden'. In the same year he was promoted to *adiunkt*, in 1982 to *docent* and in 1988 he received the title of professor.

A typical feature of Prof. Pepeonik's academic and teaching activity was field research. Classes outdoors, excursions and longer journeys resulted in academic articles and exceptionally attractive lectures for students. He also gave lectures in many American and German universities. His academic output includes two books, sixty articles and dozens of specialist texts for tourist professionals on the geography of tourism. He participated in 23 international conferences, winning a reputation as an international expert on tourism. He was the main speaker and discussion leader during seminars concerning the conditions for foreign tourism development in Central and Eastern Europe organised by the University of Wrocław.